

14
49

351.761.

ლ. 5. ბოლბოი

ქუთაის-გაბოქოვის სააგენტო

„ი მ მ რ მ თ ი“

ქუთაისში

პირს ლოტოზა!

პირს

მათრობელი სასმელები!

4023
2662

თარგმანად

ბ. ახოსვირელი

საქართველოს
ამნაშაველი
ნიიფ-სეფტაქ. ქ. დენიქალი
დამმარტყ. სასმ.
ქუთაისში. ქ. შ. მ. მ. მ. მ. მ.

საქართველოს 1937

საქართველოს

თბილისი

ელექტრომბეჭდავი მ. ხელაძისა, სოლოლ., პასკევიჩ. ქ. № 3.
1907

ძირს ლოთობა! ძირს მათრობელი სასმელები!

დედამიწის უშველებელი საუკეთესო სივრცე, რომლითაც რამდენიმე მილიონ დამშეულ ხალხს შეეძლო თავი ერჩინა, — დაბანდებულია თამბაქოთი, ვაზებით, ქერით, სვიათი, ქვავით და კართოფილით; ყველა იმით, რითაც აძხადებენ მათრობელ სასმელებს: ღვინოს, ლუდს და უმთავრესათ არაყს.

მილიონობითი მუშა, რომელსაც შეეძლო ხალხის სასარგებლო რამ გაეკეთებია, ზეპოხსენებულ საგნებს ანდომებს თავის სიცოცხლეს. ინგლისში — გაპოანგარიშებულია, რომ ერთი შეათედი მუშები-სა, ღვინისა და არყის შეძხადებას უნდებიან.

ძერე რა შედეგი მოსდევს თამბაქოსი, ღვინისა და ლუდის შეძხადება — ხმარებას?

ერთი ძველი ამბავია მოთხრობილი რომელი-ღაც ბერზე... ვითომც იგი ეშმაკს დაენაძლია, რომ თავის სენაკში არ შეუშვებდა და თუ ეშმაკი თავის სურვილს მიაღწევდა, ბერს ის უხდა აღესრულებია, რასაც ეშმაკი უბძანებდა. აქვობენ, ეშმაკი დაქრილ, სისხლით მოთხვრილ ყვავათ გადაიქცა, დაიწყო საცოდავთ ფართხალი ბერის სენაკის მახლობლათ, ბერს შეებრალა და თავის სენაკში შეიყვანაო. როდესაც ეშმაკი ბერის სენაკში შევიდა, ბერს დანაშაულის ჩასადენათ საში წინადადება

მისცა: მკვლევლობა, მეძაობა*) და დათრობა. ბერმა ყველაფერს დათრობა არჩია, იმ ფიქრით, რომ დავითრობი და თუ ვაწნებ რასმე. ისევე ჩემს თავს, სხვას მაინც არათერს დავუშავებო. მაგრამ როდესაც დაითრო, გონება დაკარგული სოფელში წავიდა, იქ, ვილაცის ცოლისაგან მოხიბლულმა, მეძაობა ჩაიდინა, ხოლო როდესაც ქალის ქმარმა შემოასწრო და წინააღმდეგობა გაუწია, — მკვლევობა მოახდინა.

ასე აგვიწერენ ზემოხსენებულ ძველს მოთხრობაში, თუ რა შედეგი მოსდევს სიმთვრალეს. და მართლაც, მათრობელ ნივთიერებათა ხმარებას არ შეიძლება, რომ ასეთი ცუდი შედეგი არ მოჰყვეს. იშვიათია ისეთი ქურდი, კაცის მკვლელი, რომელიც თავის დანაშაულობას სიფხიზლის დროს ასრულებდეს. სამჯავროს აწერილ ქაღალდებიდან სჩანს, რომ ცხრა მეთაფი დანაშაულობისა, სიმთვრალის დროსა ხდება. უფრო აშკარათ დასამტკიცებლათ იმისა, რომ უმეტესი დანაშაულობანი ღვინისაგანაა გამოწვეული, შემოიძლია შემდეგი ფაქტი მოვიყვანო: ამერიკის ზოგიერთ შტატებში, სადაც სრულიათ აღკრძალულია ღვინის სმა, შემოტანა და გაყიდვა ყოველგვარი მათრობელი სასმელებისა, — დანაშაულობანი თითქმის მთლათ მოიხპო: არ არის არც ქურდობა, არც მკვლევობა და იქაური ციხეები... ცარიელნი სდგანან!

*) მეძაობა — ბოზობა, გარყვნილება.

ასეთია პირველი შედეგი მათრობელ ნივთიერებათა ხმარებისა.

მეორე შედეგი ცუდი გავლენაა, რომელსაც ახდენენ მათრობელი ნივთიერებანი ადამიანის ჯანმრთელობაზე. იმის გარდა, რომ მათრობელ ნივთიერებათა ხმარებისაგან წარმოსდგებიან სულ სხვა გვარი, არა ჩვეულებრივი მტანჯავნი ავადმყოფობანი, რას გამოც მრავალნი იხოცებიან,—შენიშნულია, რომ მსმელი ხალხი, ჩვეულებრივ ავადმყოფობას ვერ იტანს, ძნელათ რჩება. სიცოცხლის დაზღვევის დროს, სიცოცხლის დამზღვევა საზოგადოება მუდამ მეტს აძლევს მათ სიცოცხლეში, რომელნიც არ სმენ, ვიდრე მათში რომელნიც ხმარობენ მათრობელ სასმელებს.

ასეთია მეორე შედეგი მათრობელ ნივთიერებათა ხმარებისა.

მესამე—ყველაზე უკრო უსაზარლესი შედეგი ის არის, რომ იგი აბნელებს ადამიანის გონებას, ახშობს სინიდისს: ღვინის სმა ჰქმნის კაცს თავბედათ, ბრიყვათ და ბოროტათ.

რა სარგებლობას გვაძლევს მათრობელ ნივთიერებათა ხმარება? რას გვატეხს იგი?

არაფერს.

დამცველ-მფარველნი არყისა, ღვინისა და ლუდისა, წინეთ გვარწაუხეზდნენ, რომ ეს სასმელნი ადამიანს ჰპატებენ ჯან-ლონეს, ძალას, ათბობენ და ამხიარულებენო. მაგრამ ეხლა თვალსაჩინოთ და-

მტკიცდა, რომ ყველს ეს მტკნარი სიცრუეა, სისულელეა! მათრობელ ნივთიერებას არ შეუძლიან ადამიანის ჯან-მრთელობას არგოს ჯერ ერთი იმიტომ, რომ ბუნებითად მასში დაყოლილია შხამი, ოლკოლოლი და შხამის ხმარებამ კი, არა მგონია სარგებლობა მოუტანოს ვისმე. დასამტკიცებლათ იმისა, რომ ღვინო ძალას არა ჰმატებს ადამიანს, მოვიყვან შემდეგ მაგალითს: რომ შეადაროთ მთელი თვის, ანუ წლის ნამუშევარი ორი ოსტატისა, რომელნიც ერთგვარის ცოდნით არიან აღჭურვილნი, — აღმოჩნდება, რომ ამათ შორის რომელიც არა სვამს, ის მეტსაც აკეთებს და კარგსაც. გარდა ამისა, დამტკიცდა, რომ რომელ ჯარის ნაწილსაც დაშქრობის დროს არაყს ასმევენ, ის უფრო სუსტი და ჩამორჩენილია, ვიდრე ის, რომელიც არა სვამს. აგრეთვე დამტკიცებულია ისიც, რომ ღვინო არ ათბობს კაცს, პირ-იქით, როდესაც დაღვევ და ეს ღვინისაგან აღგზნებული სითბო გაივლის, უფრო უარესათ ცივდება... ისე რომ—ხანგრძლივ სიცივეს ფხიზელი უფრო ადვილათ იტანს, ვიდრე მსმელი. სიცივის დროს მსმელნი იყინებიან არა სიცივისაგან, არამედ ღვინისაგან.

ღვინისაგან წარმომდგარი შექცევა—მხიარულება, რომ ნამდვილი და ბუნებრივი არ არის, ეს აშკარაა. ყველამ კარგად იცის, რა გვარია გაღვექებულითა მხიარულება. აბა თვალი გადაავლეთ და დაინახეთ რა ამბები ხდება სხვა-და-სხვა ქალაქებსა

და სოფლებში ნათლობა-ქორწინების სადღესასწაულო დღეებში. გალექებულთა მხიარულება ყოველთვის ლანძღვა-გინებით, ჩხუბით, თავ-პირის მტვრევით, ადამიანის ღირსების დამცირებით და ყოველგვარი უსიამოვნებით თავდება.

ღვინო არც ადამიანის ჯან-მრთელიებასა რგებს, არც მის ძალ-ღონეს, არც ათბობს და არც ამხიარულებს; ღვინოს ხალხისთვის ზარალის მეტი არა მოაქვს-რა. ამიტომ, ყოველი გონიერი და კეთილსინდისიერი კაცი, მოვალეა, არამც თუ თითონ არ იხმაროს მათრობელი ნივთიერებანი და არც სხვას შესთავაზოს, — არამედ, ყოველივე ძალ-ღონით ეცადოს, რომ მოისპოს ხალხში ჩვეულება ამ უსარგებლო და მავნებელ საწამლადგის ხმარებისა.

მაგრამ, ჩვენდა საუბედუროთ, ეს ასე არა ხდება; ხალხი ისე ძვირათ აფასებს ამ ძველ ზნე-ჩვეულებას და ადათს, რომ ათასში ერთს ვერ იპოვნი არა სვამდეს. თვით კეთილ-გონიერი და წესიერი ადამიანებიც კი, არამც თუ თითონ ვერა სთმობენ მათრობელ სასმელებს, — სხვებსაც სთავაზობენ და, შეძლებისამებრ, სასარგებლოთაც სცნობენ მათ ხმარებას.

„ღვინო კი არ არის სასაყვედურო და დასაგმობი — ამბობენ ისინი — არამედ ლოთობა“. დავით მეფემა სთქვა: „ღვინო ამხიარულებს კაცის გულს“. „რომ არა ვსვამდეთ, მთავრობას უპირველესი შემოსავალი მოაკლდებოდა“. „უღვინოთ შეუძლებე-

ლია დღესაც წაუღს შევხედეთ, ქორწილი და ნათლობა გადავიხადოთ“. „არ შეგვიძლიან ყიდვა-გაყიდვის დროს არ გადავკრათ... ან ძვირფას სტუმარს უღვინოთ როგორ დაუხვდეთ!“ „ჩვენ ისეთ ტანჯვა ვაებაში ვართ, რომ როგორ შეიძლება არ დავლიოთ“—ამბობს გაქირვებული მუშა-კაცი. „ჩვენ თუ ვსვამთ, ისე, შემთხვევით და ამასთანვე ჭკუას არა ვკარგავთ, არავის ზიანს არ ვაყენებთ“,—ამბობენ მდიდრები. „რუსეთის მხიარულებას სმა შეადგენს“—სტკვა თავადმა ვლადიმერმა. „ჩვენ ჩვენის ლოთობით, თუ ვავენებთ, ისევ ჩვენ თავს ვავენებთ და ეს კი ჩვენი საქმეა, ვის რა ხელი აქვს!? ჩვენ არც სხვას ვარიგებთ და არც სხვის დარიგებასა ვსაქიოლებთ. ლოთობის დასაბამი ჩვენ არ გვეკუთვნის და არც ჩვენი დათავდება!“—ამბობენ დაუფიქრებლათ და ამითი იმართლებენ თავს სხვა და-სხვა ხარისხის და ხნოვანების ლოთნი.

ღიახაც, ამ რამდენიმე ათი-ოცი წლის წინეთ შესაძლო იყო თავი გაემართლებიათ ამ გვარის მსჯელობით, ებლა კი გვიანდაა! ზემო-აღნუხსული პასუხებით მხოლოდ მაშინ შეიძლებოდა თავის მართლება, როდესაც მათობელ სასმელების ხმარება ჯერ ისევ უებარ სიამოვნებათ მიიჩნდათ: როდესაც ევონათ, იგი ძალ-ლონეს, ჯან-მრთელობასა ჰრგებოდა და არ იცოდნენ, რომ მასში, პირ-იქით, ადაჰიანის აგებულების დამარღვეველი საწამლავი ურევია; არ იცოდნენ ის საშინელი შედეგი ლო-

თობისა, რომელიც დღეს ყველასთვის აშკარაა. მაშინ შეეძლოთ ეთქვათ მათრობელი სასმელები უვნებელნი არიანო, ასობით და ათასობით უსაშუალო სატანჯველით უდროვოთ, რომ არ ესალმებოდნენ წუთისოფელს, მხოლოდ იმიტომ, რომ შეჩვივნენ სასმელებს და იმდენი ძალა არ შესწევდათ, მიეტოვებიათ როგორმე; მაშინ შეეძლოთ ეთქვათ მათრობელი სასმელები უვნებელნი არიანო, როდესაც ჩვენ ჯერ არ გვენახა ის ასი და ათათასი მშიერ-მწყურჭალი და წამებული ცოლი, ბავშვები, მხოლოდ იმიტომ, რომ მათი ქკრები და მამები ღვინის სმას მიეჩვივნენ და ხელი ვეღარ აიღეს; მაშინ შეეძლოთ ეთქვათ, მათრობელი სასმელები უვნებელნი არიანო, ვიდრე ჩვენ არ გვენახა ის ასი და ასი ათასი დამნაშავე, რომლებითაც საესეა ციხეები, გამასწორებელი რაზმები და კატორღა; ვიდრე არ გვენახა ღვინის მეოხებით გარყვნილების ხორცეში ჩაცვივნილი ქალები და ის დაღუპული ხალხი, რომელთაც შეეძლოთ განეგრძოთ სიცოცხლე თავის თავისა და სხვის სასარგებლო-სასიქადულოთ.

აი მიტომაც არ შეგვიძლია ვთქვათ: „ღვინის სმა თუ უსმელობა, კერძო საქმეა, რომელიც ყველას არ შეეხება; ღვინის ზომიერათ ხმარებას ჩვენთვის მაზარალებლათ არ ესთვლით; ჩვენ არავის დავარიგებთ და არც სხვისი დარიგება გვქირია; ლოთობის დასაბამი ჩვენ არ გვეკუთვნის და არც

ჩვენით დათავდება“. ეხლა აღარ შეგვიძლია ესეები ვთქვათ: მათრობელ სასმელების ხმარება, მით უმეტეს ჩვენ დროში, გადაჭარბებულათა თუ ზომიერათ, — კერძო კი არა, საზოგადო საქმეა.

ეხლა მთელი ქვეყანა — სულ ერთია, უნდათ ეს თუ არა, — ორ ჯგუფათ არის გაყოფილი: ერთნი იბრძვიან, სიტყვითაც და საქმითაც, მომწამვლელი შხამის, მათრობელ ნივთიერების ხმარების წინააღმდეგ, — არც თვითონ სვამენ და სხვებსაც უშლიან რჩევითა და შთაგონებით; მხოლოთ მეორენი კი ხელს უწყობენ სიტყვითაც და საქმითაც ამ საწამლავის ხმარებას. ასეთი ბრძოლაა ატეხილი ყველა სახელმწიფოში და აგერ, ოცი წელიწადია რა განსაკუთრებულის ძალით რუსეთშიაც დაიწყო.

ნათქვამია: „არ ცოდნა, არ ცოდვანო“. ჩვენ ხომ ვიცით რასაც ვჩადით, ვისაც ვემსახურებით, როდესაც ღვინოსა ვსვამთ და სხვაც ვაძალებთ?.. თუ ვიცით რომ ღვინის სმა ცოდვანა და მაინც ვსვამთ და სხვასაც ვუმასპინძლებით, მაშინ აღარაფერი თავის გასამართლებელი საბუთი არა გვაქვს.

ნუ ამბობენ: არ შეიძლება, რომ არ დავლიოთ და სხვასაც არ გავუმასპინძლდეთ დღესასწაულებისა, ქორწინებისა და სხვა ამ გვარ დღეებში; ყველანი ასე იქცევიან, ასე სცხოვრობდნენ ჩვენი მამები და წინაპრები, ამიტომ არც ჩვენ შეგვიძლიან გამოვწყდეთ და გამოვერჩიოთ სხვებში. ყველა ეს ტყუილია: ჩვენმა წინაპრებმა და მამებმა

ბევრი ისეთი მავნე ჩვეულებანი გვიანდერძეს, რომლის
შედგენი დაბოლოს მათთვის ცხადი შეიქნა და ცხვირ-
შიც ამოიკრეს. მაშასადამე, ჩვენც უნდა განვდევ-
ნოთ ის ბოროტება, რომელიც ეხლა ჩვენთვის
თვალ-საჩინოა. ღვინო, რომ ვნების მეტს არაფერს
გვაძლევს, ეს ცხადი და უგუველია. ეხლა რაკი შე-
ვიტყუეთ, რომ ღვინო და სხვა ამგვარი მათრობელი
სასმელოები ათასობით და ასი-ათასობით ადამიანებს
ლოპაჯინ, მავნებელია, რათ უნდა მივაწოდოთ მე-
გობრებს და ნაცნობებს რომელნიც ქორწილზე,
ნათლობაზე ანუ რაიმე დღესასწაულ დღეს მოვ-
ლენ ჩვენთან?

დასაბამითვე ხომ ასე არ მიმდინარეობდა ქვე-
ყანა, როგორც დღეს არის, — ყველაფერი იცვლებო-
და; ცუდი კარგს უთმობდა ადგილს, — თავის თავად
კი არა, თვითონ ადამიანის გონება და სინილისი
ჰქმნიდა კარგ ცხოვრებას. ეხლაც ჩვენი გონება და
სინილისი მოითხოვს, რომ მაორბელი სასმელები
არც ჩვენ ვიხმაროთ და არც სხვებს მივაწოდოთ.

საზოგადოთ, მიღებულია — გაჰკაცონ და შე-
იძულონ ის ლოთი ადამიანი, რომელიც ტრახტი-
რებში და სამიკიტნოებში ითვრება ისე, რომ გო-
ნებას ჰკარგავს, რომელიც ისე მიჩვეულია სმას.
რომ თავს ვიღარ იტყვოს და რაც კი ვააჩნია, ყვე-
ლაფერს ღვინოში ჰფლანგავს; იმათ კი, რომელნიც
მუდამ ყიდულობენ ღვინოს და სახლში შიაქვთ,
თითონაც სვამენ და თავიანთ სტუმრებსაც ასმევენ.

—პატივსა სცემენ და პატიოსან ხალხს უწოდებენ, თუმცა ესენი ლოთებზე უფრო გასაკიცხნი არიან.

ადამიანი გალოთდა იმიტომ, რომ ოდნავ მსმელებმა მაგალითი უჩვენეს და ღვინის სმას შეაჩვიეს. ადამიანი როდი გალოთდებოდა, რომ არ ენახა ყველასაგან პატიკცემული და პატიოსანი ხალხი, რომელნიც თვითონაც სვამენ და თავის მეგობრებსაც ასმევენ.

ახალგაზდა ყმაწვილი კაცი, რომელმაც ღვინის გემო არც კი იცის, მის გემოს და ძალას იგემებს ხოლმე, არა ლოთებთან, რომელნიც სვამენ და სხვებსაც სთავაზობენ განსაკუთრებულ შემთხვევაში, არამედ დღესასწაულზე ან ქორწილში, — ამ ხსენებულ დარბაისელ ხალხთან.

ამიტომ, ვინც ღვინოს სვამს და სხვებსაც სთავაზობს, თუნდ ზომიერათ, ერთი სიტყვით, რა შემთხვევაც უნდა იყოს, — დიდს დანაშაულსა სჩადის.

ამბობენ: „ჩვენით არ დაწყებულა და არც ჩვენით დათავდება“. არა, ჩვენით დათავდება თუ შევიგნებთ, რომ ყოველ ჩვენგანისთვის ღვინის სმა და მისი უარყოფა, ერთი და იგივე არ არის; თუ შევიგნებთ, რომ თვითეული ბოთლის, თვითეული ჭიქის დაღვეით, ვემსახურებით იმ ეშმაკის საქმეს, რომელიც ღუბავს ადამიანის საუკეთესო ძალთა და ძლიერებათ. დაჰკდეთ, უარჰყავით სულელური ჩვეულებები, — ღვინის ხმარება, — დღესასწაულსა, ნათლობასა და ქორწილებში; ეს ადამაღლებს თქვენს სულს,

ეს დაგანახვებთ ღვთაებას და მაშინ შეივნებთ, რომ მართალია ჩვენი არ დაწყებულა, მაგრამ ჩვენი კი დასრულდება.

ვინც უნდა იყო, ჩემო მკითხველო: ცხოვრების ველის გულ-უბრყვილოთ მშობიარი ქაბუკი თუ ცხოვრებაში გზა გაკვლეული ვაჟკაცი, ბატონი თუ ქალბატონი, ახალგაზდა თუ ხნირი, მდიდარი თუ ღარიბი, განთქმული თუ არვისაგან ცნობილი,— ვინც უნდა იყო, არ ძალ-გიძს დარჩე ორ ბანაკს შუა... უეჭველათ ორში ერთი უნდა აირჩიო: წინაღუდგე ღვინოს, ანუ მიემხრო მის მოყვარულთ,— ან ღმერთს უნდა ემსახურო, ან ეშპაკს.

თუ შენ ახალგაზდა კაცი ხარ და ჯერ არ მიჰკარებინხარ სასმელს; ჯერ არ მოუწამლავს შენი არსება ღვინოს, ძვირათ დაათვასე ეგ შენი გაურყვენლობა და შორს ყოფნა ცდუნებათაგან. იცოდე, თუ მიეკარე ცდუნებას, მერე გაგიძნელდება მისი დაძლევა. არა, ნუ გჯერა, რომ ღვინომ გაათართოვოს შენი მხიარულება. შენს წლოვანებაში თავის თავათაა შთანერგილი მხიარულება ქეშმარიტი, კეთილი... და ღვინო კი, ამ ნამდვილ, ბუნებითი მხიარულებას გარდაქმნის გალექილ, უგნურ და ბოროტებით აღსავსე მხიარულებათ. უმეტესათ უფრთხილდი ღვინოს, იმიტომ, რომ შენს წლოვანებაში შრავალია გზა მაცდურებისაკენ, რომლის დაძლევა მეტათ ძნელია. ღვინო წაგართმევს მას, რაც შენს ხნოვანებაში შენთვის აუცილებლათ საჭიროა: გა-

მოგაცლის გონიერებას, რომელიც გიფარავს ცდუნებათაგან... ნასვამი შენ იმას იზავ, რაც ფხიზელს ფიქრათაც არ მოგივიდოდა. რათ უნდა ჩააგლო შენი თავი ასეთ საზარელ განსაცდელში?

უკეთუ უკვე მოწიფული კაცი ხარ, ჩემო მკითხველო, და მათრობელ სასმელების ხმარება ჩვეულებათა გაქვს გადაქცეული, ანუ ახლათ იწყებ მასზე მიჩვევას, — დაეჩქარე, ვიდრე დრო გაქვს, გადაეჩვიე მაგ უსაშინელებს თვისებას, თორემ თვალის დახამხამებას ვერ მოასწრებ, რომ ის შეიპყრობს მთელ შენს არსებას და შეიძლება შენც ისეთივე ლოთი გახდე, როგორც სხვა მრავალნი არიან, რომელთა მობრუნების იქედიც დაკარგულია. ყველამ ასევე დაიწყეს, როგორც შენ იწყებ. თუნდაც ვიფიქროთ, რომ შენ შესძელი თავდაქერა, ზომიერა *n* სმა, — ეგ სულ ერთია: როდესაც სვამ, უექველია, შესთავაზებ შენს უპატრონ ძმას, შენს ცოლს, ბავშვებს და აი, შეიძლება ესენი შენებრ მტკიცე ხასიათისა არ გამოდგნენ, შეიძლება ვერ შესძლონ თავდაქერა. რა მოუვათ? გალოთლებიან და ამაში შენ იქნები დამნაშავე. გაიგე და შეისმინე, რომ მთელი ოჯახის ავ-კარგი შენზეა დამყარებული, შენგან მოვლის შევება-სიხარულს. და მიტომაც, თუ იცი, რომ ღვინოს არავეითარი სარგებლობა არ მოაქვს და პირიქით ბოროტებასა სთესავს ხალხში, მაშინ არამც თუ მონურათ უნდა განიმეორო ის, რასაც შენი მამა-პაპა სჩადიოდა, არამედ უნდა ეცადო შესცვა-

ლო ეს საძაგელი ჩვეულება და მის ალღავს სხვა რამე დაამყარო

ნუ შეგაშინებს ის, რომ რაკი ძველ ჩვეულებას უღალატებ და აღარ იხმარ ღვინოს ქორწინებასა, მეჯლისსა, დღეობასა და ნათლობაში, — გაგიწყრებიან, აღშფოთდებიან... ეს ნუ შეგაშინებს! მრავალ ადგილას უკვე აგრე იქცევიან: ღვინის მაგიერ, გემრიელი საქმელით და რაიმე არა დამათრობელი სასმელებით უმასპინძლდებიან ხალხს. — და ისიც უმეცარ ხალხს — მხოლოდ პირველ ხანათ უკვირს ეს... მერე კი ეჩვევიან და ესია მოვნებათ კიდევ.

თუ მოხუცი ხარ, და იმ ხნოვანებაში იმყოფები, რომ დღეს თუ ხვალ ანგარიში უნდა ჩააბარო მართლ-მსაჯულ უზენაესს იმის შესახებ თუ როგორ ცხოვრობდი — იცოდე, დიდი სიფრთხილე გმართებს! შენ უკვე გამოკდილი ხარ: თვით ცხოვრება დაგანახვებდა, რომ ღვინო საწამლაგია, მხამია, უბედურებაა. — და თუ ყველა ამის შემდეგ, მოზარდ თაობას იმის მაგიერ, რომ გაუფრთხილდე და ღვინო დააგმობინო, — პირიქით ხელს უწყობ, ასმევ — დიდს დანაშაულობას და დიდს ცოდვას სჩადიხარ!

ვაი ამ სოფელს ცდუნებათაგან! შეცდენილნი შევლენ სასუფეველში, მაგრამ ვაი შემცდენელთ.

მოვალენი ვართ გავიგოთ, რომ ქვეყანა დღეს ორათაა გაყოფილი და გვსურს თუ არა გვსურს, — ერთ-ერთს უნდა მივემხროთ!

აირჩიეთ რომელი ქვეყანაც გსურდეთ!

შანი 5 კპ.